

"CIVILIZAREA" CĂLĂTORIE
I' SECURITATE 3 BUCUREȘTI
BM DEEFN.JU3PNBOF

Workshop

Comportamente sociale contemporane și impactul asupra stării de sănătate

Program.

Volum de rezumate

Coord. Lăcrămioara Petre

Contemporary social behaviors and the impact on health

Program

Book of abstracts

ISBN 978-973-0-37700-2

București

2022

**Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer" al Academiei Române-
Laboratorul de Medicină Socială
Uniunea Națională a Organizațiilor Persoanelor Afectate de HIV/SIDA
Coaliția Organizațiilor Pacienților cu Afecțiuni Cronice din România
Asociația Legolas**

Workshop

Comportamente sociale contemporane
și impactul asupra stării de sănătate

Program
Volum de rezumate

Coord. Lăcrămioara Petre

București
2022

Comportamente sociale contemporane
și impactul asupra stării de sănătate

Contemporary social behaviors
and the impact on health

Workshop

CUPRINS

Program (în limba română).....	pag. 5
Volum de rezumate (în limba română).....	pag. 9
Program (english version).....	pag. 21
Book of abstracts (english version).....	pag. 27

**Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer" al Academiei Române-
Laboratorul de Medicină Socială
Uniunea Națională a Organizațiilor Persoanelor Afectate de HIV/SIDA
Coaliția Organizațiilor Pacienților cu Afecțiuni Cronice din România
Asociația Legolas**

Workshop

Comportamente sociale contemporane
și impactul asupra stării de sănătate

Program
Volum de rezumate

**22.11.2022
online**

Responsabil științific:
Dr. Lăcrămioara Petre
C. Ș. III IAFR

Comitetul de organizare:
Dr. Lăcrămioara Petre
C. Ș. III IAFR
Iulian Petre
Director Executiv, UNOPA

Moderator:
Iulian Petre
Director Executiv, UNOPA

Editor:
Dr. Lăcrămioara Petre
C. Ș. III IAFR

Program

11.00 - 11.10 Cuvânt de deschidere

Iulian Petre, Director Executiv, UNOPA

11.10-13.00 Sesiune de comunicări I

Radu Gănescu, Președinte, Coaliția Organizațiilor Pacienților cu Afecțiuni Cronice din România, copac@copac.ro

"Calitatea vieții persoanelor cu afecțiuni cronice"

Gănescu, Radu, Coaliția Organizațiilor Pacienților cu Afecțiuni Cronice din România

Iulian Petre, Director Executiv, UNOPA, iulian.petre@unopa.ro

"Impactul infecției cu HIV asupra vieții sociale"

Petre, Iulian, Uniunea Națională a Organizațiilor Persoanelor Afectate de HIV/SIDA

Dr. Lăcrămioara Petre, cercetător științific gr. III, Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer", lacramioara.petre@yahoo.com

"Tulburările de alimentație și starea de sănătate la copiii cu autism"

Petre, Lăcrămioara, Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer", Laboratorul de Medicină Socială

Gabriela David, medic primar alergologie și imunologie clinică, Clinica RomGerMed, medic.alergolog@yahoo.ro

"Alergiile ca fenomen social"

David, Gabriela, Clinica RomGerMed

Drd. Mircea Ștefan Ciuhuța, cercetător științific, Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer", ciuhutamed2003@yahoo.com

**„Ghidul de interviu semistrukturat MINI, un instrument pentru
evidențierea comportamentelor sociale ale subiecților cu astm bronșic”
Ciuhuța, Mircea Ștefan**, Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer"

Dr. Nicoleta Milici, cercetător științific gr. III, Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer",
nicoletamilici@yahoo.fr

**"Consumul de alcool în rândul unui eșantion de adolescenți
bucureșteni"**

**Milici, Nicoleta¹, Neagu, Alexandra¹, Petre, Lăcrămioara¹, Stan,
Cristina¹,**

¹Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer", Laboratorul de Medicină
Socială

13.00-13.15 Pauză

13.15 - 15.00 Sesiune de comunicări II

Simona Hinț, psiholog specialist, Asociația Institutul de Promovare a Psihologiei
Experimentale, igna_simona@yahoo.com

**"Autismul la adulți: evaluare, psihodiagnostic și intervenție
terapeutică"**

Hinț, Simona, Asociația Institutul de Promovare a Psihologiei
Experimentale

Dr. Cristina Stan, cercetător științific gr. III, Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer", cristinabest2004@yahoo.com

"Stresul – predictor de evoluție sau de îmbolnăvire?"

**Stan, Cristina¹, Petre, Lăcrămioara¹, Neagu, Alexandra¹, Milici,
Nicoleta¹,**

¹Institutul de Antropologie Fr. I. Rainer, Laboratorul de Medicină Socială

Dr. Alexandra Neagu, cercetător științific gr. III, Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer", alexandra_elena.neagu@yahoo.com

"Influența pandemiei Covid-19 asupra patternurilor de consum alimentar"

Neagu, Alexandra¹, Milici, Nicoleta¹, Stan, Cristina¹, Petre, Lăcrămioara¹,

¹Institutul de Antropologie Fr. I. Rainer, Laboratorul de Medicină Socială

Andreea Stroe-Mățăuan, BCBA, psiholog, BCBA, Cabinet Individual de Psihologie Andreea Stroe-Mățăuan, andreeamatauan@gmail.com

"Importanța compasiunii pentru implicarea în comportamente pro-sociale"

Stroe-Mățăuan, Andreea, Cabinet Individual de Psihologie Andreea Stroe- Matcăuan

Aurelia Pătrașcu, psiholog clinician, logoped, Asociația Copiilor cu Dizabilități Peretu, patrascuaurelia76@gmail.com

"Intervenția logopedică la copilul cu autism - evaluare, metode, rezultate"

Pătrașcu, Aurelia, Asociația Copiilor cu Dizabilități Peretu

Dr. Eleonora Luca, cercetător științific gr. II, Institutul de Antropologie Fr. I. Rainer, leonluca@yahoo.com

"Aspecte biomedicale și sociale în cercetarea antropologică a filiației"

Luca, Eleonora¹, Petrescu, Monica¹, Mircea Șt. Ciuhuța¹

¹Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer"

15.00-15.15 Pauză

15.15 - 16.45 Sesiune comunicări III

Monica Petrescu, cercetător științific gr. III, Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer", monicapetrescu20032002@yahoo.ca

"Factorii de risc ce țin de stilul de viață pentru cancerul de sân: o perspectivă socială"

Petrescu, Monica¹, Turcu, Suzana¹, Petre, Lăcrămioara¹, Luca, Eleonora¹, Glavce, Cristiana¹,

¹Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer"

Dr. Petre Lăcrămioara, cercetător științific gr. III, Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer", petre.lacramioara@iafr.ro

"Impactul pandemiei de Covid-19 asupra sănătății mintale a copiilor cu autism"

Petre, Lăcrămioara¹, Stan, Cristina¹, Milici, Nicoleta¹, Neagu, Alexandra¹,

¹Institutul de Antropologie Fr. I. Rainer, Laboratorul de Medicină Socială

Dr. Cristina Stan, cercetător științific gr. III, Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer", cristinabest2004@yahoo.com

"Schimbări de paradigmă familială în societatea actuală"

Stan, Cristina, Institutul de Antropologie Fr. I. Rainer, Laboratorul de Medicină Socială

Aurelia Pătrașcu, psiholog clinician, logoped, Asociația Copiilor cu Dizabilități Peretu, patrascuaurelia76@gmail.com

"Importanța implicării familiei în terapia copilului cu autism"

Pătrașcu, Aurelia¹, Petre, Lăcrămioara²

¹Asociația Copiilor cu Dizabilități Peretu

²Institutul de Antropologie Fr. I. Rainer, Laboratorul de Medicină Socială

16.45-17.00 Cuvânt de încheiere

Volum de rezumate

Calitatea vieții persoanelor cu afecțiuni cronice

Gănescu, Radu, Coaliția Organizațiilor Pacienților cu Afecțiuni Cronice din România, copac@copac.ro

Bolile cronice și de lungă durată necesită adesea un tratament lung și costisitor pentru societate. Acestea sunt principalele cauze ale mortalității în general și ale mortalității premature iar cei afectați se luptă zilnic cu probleme medicale și sociale puțin cunoscute de publicul larg.

Calitatea vieții persoanelor cu afecțiuni cronice depinde de accesul la serviciile medicale, accesul la servicii psihologice, găsirea unui loc de muncă, accesul la transport și instituții accesibilizate și combaterea discriminării legate de boală și costuri medicale

În România, în ultimii ani, nu au fost realizate studii care să arate nivelul de discriminare sau alte probleme pe care persoanele care suferă de boli cronice le întâmpină. Într-un studiu realizat în 2015, se arată că cele mai importante probleme cu care se confruntă un pacient suferind de boli cronice în România sunt accesul limitat la un tratament corespunzător (47,11%) și accesul limitat la servicii medicale (16,33%).

Cuvinte cheie: calitatea vieții, afecțiuni cronice, servicii medicale

Impactul infecției cu HIV asupra vieții sociale

Petre, Iulian, Uniunea Națională a Organizațiilor Persoanelor Afectate de HIV/SIDA, iulian.petre@unopa.ro

În prezent la nivel mondial există între 38.4 de milioane și 43.8 de milioane de persoane care trăiesc cu HIV/SIDA, conform ultimului raport UNAIDS.

Frica irațională față de PLHIV, atitudinile negative/judicative, tratamentul nedrept, legi și politici discriminatorii reprezintă factorii care afectează calitatea vieții

persoanelor care trăiesc cu HIV. Stigma și discriminarea nu se regăsește doar în contextul medical, ci se revarsă și în mediul educațional, locul de muncă, sistemul judiciar, comunitate, familie și în serviciile de urgență umanitară.

Un studiu IRES în parteneriat cu CNCD realizat în 2018 arată că 96% dintre români nu ar accepta ca o persoană cu HIV/SIDA să le fie prieten, rudă, să locuiască împreună, să locuiască pe aceeași stradă sau în România.

Despre factorii care afectează viața socială a persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA atât în România cât și în lume vom vorbi pe larg în această prezentare.

Cuvinte cheie: HIV/SIDA, social, discriminare, stigma

Tulburările de alimentație și starea de sănătate la copiii cu autism

Petre, Lăcrămioara, Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer",
Laboratorul de Medicină Socială, lacramioara.petre@yahoo.com

Aproximativ 1 din 54 de copii este diagnosticat cu ASC conform estimărilor CDC de monitorizare a autismului și a dizabilităților de dezvoltare (ADDM) folosind DSM 5 în SUA. Autismul este o tulburare de dezvoltare caracterizată prin afectarea accentuată a interacțiunii sociale, a comunicării și a tiparelor restrictive de comportament stereotip. Incidența tulburărilor de hrănire în rândul copiilor cu autism a crescut în ultimul deceniu.

Cele mai frecvente tulburări de hrănire sunt: hiperselectivitatea, refuzul alimentației, vărsăturile, incapacitatea de a înghiți sau de a mesteca și non-discriminarea. Consecințele tulburărilor de hrănire asupra sănătății sunt multiple: pierderea în greutate corporală, probleme medicale, traume psihologice alimentare, întârziere în dezvoltarea psihologică și performanță școlară scăzută.

În această lucrare, dorim să evidențiem legătura dintre tulburările de alimentație și severitatea simptomelor autiste și impactul acestora asupra sănătății copiilor.

Cuvinte cheie: autism, tulburări de alimentație, sănătate

Alergiile ca fenomen social

David, Gabriela, medic primar alergologie și imunologie clinică, Clinica RomGer Med, medic.alergolog@yahoo.ro

Reacțiile alergice au fost documentate încă din Grecia și Roma Antică, dar epoca modernă a alergiilor a început în 1819, când a fost descrisă "febra fânului". De atunci, se cunosc mai multe tipuri de reacții alergice. Studiile arată că alergiile cele mai frecvente sunt cele respiratorii, între 1% și 20% dintre copii fiind diagnosticați cu astm și aproximativ 20% dintre adulți au diagnostic de rinită alergică. Alergiile alimentare, de contact și la medicamente ocupă și ele un rol important în ierarhia tipurilor de alergii raportate și diagnosticate de către specialiști.

Având în vedere varietatea mare de stimuli cu potențial alergic, modurile variate de manifestare ale unei afecțiuni alergice, mecanismele diverse și complexe de sensibilizare, precum și măsurile de evitare, de tratament sau de înlocuire a respectivului alergen, cu impact asupra calității vieții individului, vom încerca să arătăm că se poate vorbi despre alergii ca despre un adevărat fenomen social.

Cuvinte cheie: alergie, social, calitatea vieții

Ghidul de interviu semistrukturat MINI, un instrument pentru evidențierea comportamentelor sociale ale subiecților cu astm bronșic

Ciuhuța, Mircea Ștefan, Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer",
ciuhutamed2003@yahoo.com

Ghidul de interviu calitativ semistrukturat MINI, cu numele său fiind acronimul de la „McGill Illness Narrative Interview”, a fost dezvoltat de școala de antropologie medicală de la Universitatea McGill din Montréal, Canada, pentru a pune în evidență modelele de raționament ale bolnavilor prin care aceștia își creează narațiunile despre boala de care suferă, în încercarea de a-și înțelege propria suferință și de a căuta ajutor pentru tratarea acesteia.

Cu toate că întrebările din cadrul ghidului se concentrează pe aspecte precum experiența de boală (illness experience), atribuirea simptomelor (symptom attribution), căutarea ajutorului (help seeking) și aderența la tratament (treatment adherence), scopul mai larg al interviului este înfățișarea întregii experiențe de boală a subiecților

reflectată în narațiunile de boală. Astfel, ultima secțiune, intitulată „Impactul asupra vieții”, își propune punerea în evidență a modului în care boala și suferința afectează atât abilitățile biologice cât și cele sociale ale individului.

În ultimii 12 ani, am folosit interviul MINI pentru a descoperi experiența de boală a pacienților diagnosticați cu astm bronșic. Din cele 23 de interviuri efectuate până în prezent, au fost izolate o serie de comportamente sociale strâns legate de starea de sănătate a subiecților, înainte și după debutul bolii. În cele ce urmează vom prezenta câteva caracteristici ale acestor comportamente.

Cuvinte-cheie: interviu calitativ semistructurat MINI, narațiuni de boală, comportamente sociale, astm bronșic

***Consumul de alcool în rândul unui eșantion de adolescenți bucureșteni
Milici, Nicoleta¹, Neagu, Alexandra¹, Petre, Lăcrămioara¹, Stan,
Cristina¹,***

¹Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer", Laboratorul de Medicină Socială

Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer", Laboratorul de Medicină Socială, nicoletamilici@yahoo.fr

Alegerile nutriționale influențează profund starea de sănătate pe termen scurt și lung. Doar alți doi factori de stil de viață au un impact similar asupra acestui lucru: fumatul și consumul excesiv de alcool. Relația școală-familie este slabă, mai ales după școala primară, ceea ce crește vulnerabilitatea adolescenților la comportamente riscante, mai ales atunci când sunt influențați de anturaj. Cifrele și studiile sunt, din păcate, elocvente: tinerii beau din ce în ce mai mult, și din ce în ce mai devreme, de la 13 sau 14 ani! Cu cât consumul de alcool se produce mai devreme, cu atât este mai mare riscul de dependență. Persoanele care încep să bea înainte de vârsta de 15 ani sunt de patru ori mai predispuse la alcoolism decât cele care încep după vârsta de 20 de ani.

Obiectiv: Scopul acestui studiu a fost de a investiga consumul de alcool în rândul adolescenților din București.

Eșantion: 398 adolescenți (199 fete și 199 băieți) din mediul urban, cu vârsta cuprinsă între 14-19 ani.

Metodologie: Studiul a fost realizat pe baza a 41 de itemi dintr-un chestionar omnibus realizat față în față care a vizat tipul de băutură consumat, frecvența și cunoștințele cu privire la riscurile implicate de consumul de alcool.

Rezultate și concluzii: Majoritatea adolescenților (58%) beau în gașcă și în familie (30,4%), iar alcoolul se consumă în general cu diferite ocazii (61,46%) sau săptămânal (22,41%). În ceea ce privește efectele negative ale alcoolului, băieții s-au referit în principal la consecințele pe termen lung asupra propriului organism (boli neprecizate, ciroză, tulburări psihice) în vreme ce fetele au incriminat în special efectele imediate și cele care afectează comportamentul social (violență, comportament indecent, furie, lipsă de discernământ).

Cuvinte cheie: adolescenți, consum de alcool, factori de risc.

Autismul la adulți: evaluare, psihodiagnostic și intervenție terapeutică

Hint, Simona, Asociația Institutul de Promovare a Psihologiei

Experimentale, hint_simona@yahoo.com

Recent, există un interes foarte mare față de copii cu tulburare din spectru autist, dar despre adulții cu autism care există sau despre momentul în care copiii diagnosticați acum vor deveni adulți, se vorbește puțin. Un studiu realizat recent în Marea Britanie semnalează o prevalență de 1,1% a adulților cu tulburare de spectru autist.

În ultimul timp, foarte multe persoane sunt diagnosticate cu autism la vârsta maturității, pentru că fie simptomatologia lor la vârsta copilăriei nu era foarte evidentă, fie au mascat mai bine și cu mult efort, au trecut neobservați. Testarea, diagnosticarea și consilierea adulților cu autism, diagnosticați la vârsta maturității este mult mai dificilă. Depresia, anxietatea, un deficit la nivelul teoriei minții sau al funcției executive sunt adesea asociate cu autismul și de aceea sunt greu de separat în diagnostic.

În această prezentare vom discuta despre toate acestea și despre cum este afectată viața socială a persoanelor adulte cu autism.

Cuvinte cheie: autism, adult, diagnosticare

Stresul – predictor de evoluție sau de îmbolnăvire?

Stan, Cristina¹, Petre, Lăcrămioara¹, Neagu, Alexandra¹, Milici, Nicoleta¹, cristinabest2004@yahoo.com

¹Institutul de Antropologie Fr. I. Rainer, Laboratorul de Medicină Socială

În ultimii 20 de ani cercetările medicale menite să identifice motivele creșterii alarmante a numărului de boli autoimune, a bolilor degenerative, a cancerului sau a artritelor reumatoide au identificat un factor comun: stresul. Pornind de la cercetările lui Hans Selye care a introdus termenul de *stres* în lexiconul medical pentru a descrie răspunsul nespecific al organismului la orice stimul exterior, cercetările s-au axat pe studierea fondului emoțional al pacientului, al background-ului relațional și al modul de coping la stresul cronic.

Selye a identificat că stresul afectează, în mod predominant, trei tipuri de țesuturi, care ulterior au fost identificate ca fiind influențate direct de funcționarea HPA, un sistem neuroendocrin major care reglează reacțiile la stres, fiind partea din corp care coordonează procesele de adaptare la mediu. Stresul cronic activează mecanismele specifice pe perioade lungi, conducând la afecțiuni iremediabile ale unor țesuturi.

Cuvinte cheie: stres, HPA, stimul, adaptare

Influența pandemiei Covid-19 asupra patternurilor de consum alimentar

Neagu, Alexandra¹, Milici, Nicoleta¹, Stan, Cristina¹, Petre, Lăcrămioara¹, alexandra_elena.neagu@yahoo.com

¹Institutul de Antropologie Fr. I. Rainer, Laboratorul de Medicină Socială

Atât infecția cu virusul SARS-CoV-2, cât și măsurile impuse de autorități pentru combaterea răspândirii lui au produs perturbări serioase lanțurilor de aprovizionare. Limitarea transportului de mărfuri și a liberei circulații a forței de muncă, ca și focarele apărute în diverse sectoare ale producției și distribuției au restrâns simțitor oferta disponibilă. Acest fenomen, împreună cu restricțiile privind intervalul orar și distanța la care oamenii puteau face cumpărături, dar și cu incertitudinea privind evoluția pandemiei și teama de îmbolnăvire și carantinare a generat o creștere a comportamentelor de achiziție și acumulare de stocuri, îndeosebi pentru alimentele de bază (făină, mălai, orez, paste, biscuiți, conserve, apă îmbuteliată). Pentru specialiști, aceste cumpărături de panică nu au reprezentat ceva nou, fiind întâlnite și în caz de calamități naturale cum ar fi uraganele sau cutremurele. Ele sunt un mecanism de

coping cu distresul (frică, anxietate profundă, sentimentul de amenințare la adresa supraviețuirii) menit să restabilească într-o oarecare măsură controlul. În mod previzibil, constituirea de stocuri a condus la crearea artificială de crize, cum a fost cea a drojdiei.

Dependenta de forța de muncă străină și de bunuri din import, dificultățile în a asigura condiții sanitare sigure pentru angajați/derularea fără întreruperi a activității, precum și adaptarea greoaie la schimbările în cererea de pe piață s-au dovedit foarte repede a fi vulnerabilități ale sistemelor alimentare. Capacitatea lor foarte diferită de a răspunde noilor provocări a fost punctul de plecare pentru discuții privind necesitatea implementării unor măsuri de descentralizare și de asigurare a sustenabilității la toate nivelurile (local, regional, național, mondial).

Pentru consumatori, prelungirea crizei sanitare cu amplificări periodice, lucrul de acasă, constrângerile economice (pierderea jobului sau inconstanța veniturilor) ori considerente legate de sănătate au determinat schimbarea întregii relații cu mâncarea: cât s-a investit în mâncare (un procent mai mare din venituri) ce s-a cumparat (alimente mai puțin perisabile, produse ambalate/percepute ca fiind mai igienice, alimente mai sănătoase ori pur și simplu produse care asigură supraviețuirea), de unde (de la magazinele care au reușit să asigure fluxuri decente și servicii de ridicare sau livrare la domiciliu), în ce fel s-a achiziționat (când a fost posibil online), în ce fel s-a preparat (gătit în casă pe baza unor deprinderi vechi sau noi), unde și împreună cu cine s-a mâncat (acasă, cu familia, nu în oraș, nu la cantină), cât s-a irosit (mai puțin decât înainte de pandemie).

În etapa pandemiei în care ne aflăm, cu doar câteva dintre măsurile restrictive rămase în uz, putem să evaluăm și care dintre tendințele înregistrate în timpul lockdownului și a primelor valuri au potențialul de a deveni comportamente de lungă durată.

Cuvinte cheie: pandemia Covid-19; patternuri de consum alimentar; cumpărături de panică; lanț alimentar.

Importanța compasiunii pentru implicarea în comportamente pro-sociale

Stroe-Mățăuan, Andreea, Cabinet Individual de Psihologie Andreea
Stroe-Mățăuan, andreeamatauan@gmail.com

Empatia a fost mult timp considerată un element esențial pentru angajarea în comportamente pro-sociale. Însă descoperirile sunt contradictorii, uneori empatia poate fi asociată cu o conectare prea puternică la suferința celorlalți, ceea ce conduce la evitarea comportamentelor pro-sociale.

Analiza realizată de Stevens & Taber indică necesitatea unei alte componente pentru implicarea în comportamente pro-sociale. Alături de empatie, cercetările lor indică importanța compasiunii. Vom explora în această lucrare modelul propus de cei doi autori, cu accent pe compasiune și auto-compasiune ca abilități ce pot fi învățate.

Cuvinte cheie: empatie, compasiune, pro-social, învățare

Intervenția logopedică la copilul cu autism - evaluare, metode, rezultate

Pătrașcu, Aurelia, Asociația Copiilor cu Dizabilități Peretu,
patrascuaurelia76@gmail.com

Autismul este o condiție pe viață caracterizată de comportamente stereotipe și dificultăți de comunicare socială. Comunicarea socială este un aspect foarte important în integrarea și dezvoltarea individului în societate. Dificultățile la acest nivel, întâlnite într-o măsură foarte mare la persoanele cu autism împiedică toate intervențiile terapeutice și medicale de care are nevoie individul pentru o recuperare optimă.

Intervenția logopedică este necesară și îmbunătățește capacitatea de comunicare și de răspuns la terapie, de adaptare la mediu și integrare socială.

Vom prezenta pe scurt metodele de evaluare logopedice, cele mai importante tehnici de intervenție și cum pot fi cuantificate rezultatele.

Cuvinte cheie: logopedie, autism, intervenție

Aspecte biomedicale și sociale în cercetarea antropologică a filiației

Luca, Eleonora¹, Petrescu, Monica¹, Mircea Șt. Ciuhuța¹

eleonluca@yahoo.com

¹Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer"

Expertiza antropologică de cercetare a filiației (paternitate/maternitate) reprezintă o cercetare complexă, biomedicală și juridică cu o importantă rezonanță socială.

Aceste expertize cu valoare prezumtivă erau efectuate înainte de 1990 de Institutul de Antropologie pe lângă examenele Institutului Medico-legal, serologice și dermatoglice.

Dar investigațiile noastre nu s-au rezumat la înregistrarea datelor privind fenotipurile caracterelor metrice, morfologice etc., ele extinzându-se la o serie de aspecte legate de date familiale și aspecte biomedicale și sociale prin utilizarea metodei chestionarului și prelucrarea datelor prin metode statistice cu una și cu două variabile, calculul medii ponderate, corelații liniare Bravais-Pearson, teste de semnificație: mediul de proveniență, starea civilă a partenerilor, vârsta subiecților la data expertizei, diferența de vârstă între parteneri, vârsta subiecților la nașterea copilului, nivelul de instruire și profesia partenerilor, asortimentul matrimonial.

Precizăm că, etic și deontologic, au fost respectate reglementările juridice, legislative privind păstrarea secretului profesional și folosirea materialului studiat pentru comunicări și lucrări științifice mult timp după soluționarea definitivă a fiecărui caz din cele 137 de expertize de cercetare a paternității efectuate din perioada 1990 – 1998.

Cuvinte-cheie: filiație, prezumție, asortiment matrimonial, expertiză antropologică

Factorii de risc ce țin de stilul de viață pentru cancerul de sân: o perspectivă socială

Petrescu, Monica¹, Turcu, Suzana¹, Petre, Lăcrămioara¹, Luca, Eleonora¹, Glavce, Cristiana¹, monicapetrescu20032002@yahoo.ca

¹Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer"

Cancerul de sân este unul dintre cele mai frecvente tipuri de cancer la femei din întreaga lume și 1,67 milioane de cazuri noi sunt diagnosticate pe an în întreaga lume. Majoritatea cancerului de sân apare la femei și numărul cazurilor este de 100 de ori mai mare la femei decât la bărbați.

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) definește un factor de risc ca „orice atribut, caracteristică sau expunere a unei persoane care crește probabilitatea de a dezvolta o boală sau o rănire”. Obezitatea, fumatul, consumul de alcool, dieta, lipsa activității fizice și terapia hormonală pentru menopauză sunt printre cei mai importanți factori de risc.

Vom trece în revistă cei mai importanți factori de risc legați de stilul de viață din perspectivă socială.

Cuvinte cheie: cancer de sân, factori de risc, stil de viață

Impactul pandemiei de Covid-19 asupra sănătății mintale a copiilor cu autism

Petre, Lăcrămioara¹, Stan, Cristina¹, Milici, Nicoleta¹, Neagu, Alexandra¹, lacramioara.petre@yahoo.com

¹Institutul de Antropologie Fr. I. Rainer, Laboratorul de Medicină Socială

Criza globală de sănătate publică cauzată de COVID-19 a durat mai mult decât am fi sperat și așteptat mulți dintre noi. Copiii autisti sunt cunoscuți pentru comportamente stereotipe, rutine, comorbidități și nevoie de sprijin, terapie și educație. În condițiile de pandemie, toate schimbările și noile reguli de comportament și management al sănătății au pus presiune asupra copiilor și părinților acestora. Prin urmare, nivelul lor de stres și anxietate a crescut și au fost generate o mulțime de probleme medicale, comportamentale și mentale.

Mai multe studii științifice arată că în rândul adolescenților și copiilor cu autism, nivelul de risc al anxietății, depresiei și tendințelor suicidare a crescut, iar consecințele stresului din perioada pandemiei sunt încă prezente.

În această lucrare, vom evidenția impactul perioadei de pandemie de Covid-19 asupra copiilor cu autism și asupra problemelor lor psihologice, mentale și de sănătate.

Cuvinte cheie: autism, sănătate mintală, pandemie de Covid-19

Schimbări de paradigmă familială în societatea actuală

Stan, Cristina Institutul de Antropologie Fr. I. Rainer, Laboratorul de Medicină Socială, cristinabest2004@yahoo.com

Secolul XXI se confruntă cu o mare problemă demografică, deși zilele acestea populația globului a depășit pragul de 8 miliarde de locuitori. Lumea occidentală este îngrijorată de procesul de îmbătrânire a populației din ultimele decenii care va afecta economic și social generațiile următoare.

Conform datelor înregistrate de *Institutului Național de Statistică*, pe parcursul ultimilor 10 ani (2012-2021), evoluția numărului de născuți vii a suferit o serie de modificări, culminând cu o scădere semnificativă în ultimul an analizat comparativ cu primul an al decadei analizate (10,13%). Această scădere este îngrijorătoare corelată și cu creșterea anuală a numărului de persoane decedate, diferența primului și ultimului an al perioadei analizate fiind de 7,62%. (INS, 2022)

Pe lângă motivele general valabile la nivel mondial(migrația transfrontalieră, criza sanitară provocată de COVID-19) am căutat să identificăm contextul național și existența unor motive specifice care au condus la o scădere a natalității. Societatea românească încă se confruntă cu o migrație crescută din mediul rural în cel urban, lucru care a condus la schimbarea paradigmei familiale și la o nouă clasificare a priorităților în raporturile dintre membrii. Pe de altă parte, stilul de educație axat pe dezvoltarea emoțională a copilului și renunțarea la unele idei tradiționale care încurajau un model de educație mult mai restrictiv și obedient, au condus la imposibilitatea părinților de a mai lua în calcul o familie numeroasă.

Cuvinte cheie: natalitate, demografie, educație parentală, familie

Importanța implicării familiei în terapia copilului cu autism

Pătrașcu, Aurelia¹, Petre, Lăcrămioara² patrascuaurelia76@gmail.com

¹Asociația Copiilor cu Dizabilități Peretu

²Institutul de Antropologie Fr. I. Rainer, Laboratorul de Medicină Socială

Autismul este o tulburare de neurodezvoltare ce afectează un număr din ce în ce mai mare de copii. Unele studii arată că 1 din 54 de copii este diagnosticat cu autism în SUA.

Intervențiile terapeutice în cazul copilului cu autism sunt complexe, acoperă multiple arii de dezvoltare și sunt adaptate nivelului și posibilităților fiecărui copil. Cu toate acestea, studiile arată că rolul familiei în recuperarea copilului este esențial, fie că ajută copilul prin crearea unui mediu educațional adecvat, continuând munca terapeuților, fie că oferă alternative și oportunități de învățare noi și diferite.

Vom prezenta doua studii de caz pentru a evidenția importanța implicării familiei în terapia copilului.

Cazul 1: T. D., 5 ani și 2 luni la data studiului, care a evoluat bine la început, înregistrând progrese pe mai multe arii de dezvoltare. După nașterea unui frățior, implicarea mamei în terapie s-a redus și copilul a înregistrat regres importante.

Cazul 2: P. G. , 4 ani la momentul studiului, a avut o evoluție bună și constantă de-a lungul celor 4 ani de monitorizare, mama implicându-se constant în terapia acestuia și continuând cu succes programele terapeutice recomandate de specialiști.

Cuvinte cheie: familie, intervenție, autism

**"Francisc I. Rainer" Institute of Anthropology of Romanian Academy-
Social Medicine Laboratory (IAFR)
The National Union of Organizations of People Affected by HIV/AIDS
(UNOPA)
Coalition of Patients Organizations with Chronic Diseases from
Romania (COPAC)
Legolas Association**

Workshop

Contemporary social behaviors
and the impact on health

Program
Book of abstracts

**22.11.2022
online**

Scientific responsible:

Dr. Lăcrămioara Petre

Scientific research, IAFR

Organizing comitee:

Dr. Lăcrămioara Petre

Scientific research, IAFR

Iulian Petre

Executive Director, UNOPA

Moderator:

Iulian Petre

Executive Director, UNOPA

Editor:

PhD. Lăcrămioara Petre

Scientific research, IAFR

Program

11.00 - 11.10 Opening speech

Iulian Petre, Executive Director, UNOPA

11.10-13.00 Scientific presentations - Session I

Radu Gănescu, President, Coalition of Patients Organizations with Chronic Diseases from Romania (COPAC), copac@copac.ro

"The quality of life for people with chronic diseases"

Gănescu, Radu, Coalition of Patients Organizations with Chronic Diseases from Romania (COPAC)

Iulian Petre, Executive Director, UNOPA, iulian.petre@unopa.ro

"The impact of HIV infection on social life"

Petre, Iulian, The National Union of Organizations of People Affected by HIV/AIDS (UNOPA)

Dr. Lăcrămioara Petre, scientific researcher gr. III, "Francisc I. Rainer" Institute of Anthtropolgy, lacramioara.petre@yahoo.com

"Feeding disorders and health in autistic children"

Petre, Lăcrămioara, "Francisc I. Rainer" Institute of Anthtropolgy, Social Medicine Laboratory

Gabriela David, primary doctor in allergology and clinical immunology, RomGer Med, medic.alergolog@yahoo.ro

"Allergies as a social phenomenon"

David, Gabriela, primary doctor in allergology and clinical immunology, RomGer Med

Drd. Mircea Ștefan Ciuhuța, researcher, "Francisc I. Rainer" Institute of Anthtropolgy,
ciuhutamed2003@yahoo.com

„The MINI semi-structured interview guide, a tool for highlighting the social behavior of subjects with bronchial asthma ”

Ciuhuța, Mircea Ștefan, "Francisc I. Rainer" Institute of Anthtropolgy

Dr. Nicoleta Milici, scientific researcher gr. III, "Francisc I. Rainer" Institute of Anthtropolgy, nicoletamilici@yahoo.fr

"Alcohol consumption among a sample of Bucharest teenagers"

Milici, Nicoleta¹, Neagu, Alexandra¹ Petre, Lăcrămioara¹, Stan, Cristina¹,

¹"Francisc I. Rainer" Institute of Anthtropolgy, Social Medicine Laboratory

13.00-13.15 Break

13.15 - 15.00 Scientific presentation - Session II

Simona Hînt, psychologist, Association Institute for Experimental Psychology Promotion, igna_simona@yahoo.com

"Autism in adults, psychodiagnostic evaluation and therapeutic intervention"

Hînt, Simona, Association Institute for Experimental Psychology Promotion

Dr. Cristina Stan, scientific researcher gr. III, "Francisc I. Rainer" Institute of Anthtropolgy, cristinabest2004@yahoo.com

"Stress - predictor of evolution or disease?"

Stan, Cristina¹, Petre, Lăcrămioara¹, Neagu, Alexandra¹, Milici, Nicoleta¹,

¹"Francisc I. Rainer" Institute of Anthtropolgy, Laboratorul de Medicină Socială

Dr. Alexandra Neagu, scientific researcher gr. III, "Francisc I. Rainer" Institute of Anthropology, alexandra_elena.neagu@yahoo.com

"The influence of the Covid-19 pandemic on food consumption patterns"

Neagu, Alexandra¹, Milici, Nicoleta¹, Stan, Cristina¹, Petre, Lăcrămioara¹, alexandra_elena.neagu@yahoo.com

¹Francisc I. Rainer" Institute of Anthropology

Andreea Stroe-Mățăuan, psychologist, BCBA, Individual Psychology Office Andreea Stroe-Mățăuan, andreeamatauan@gmail.com

"The importance of compassion for engaging in pro-social behaviors"

Stroe-Mățăuan, Andreea, Individual Psychology Office Andreea Stroe-Mățăuan

Aurelia Pătrașcu, clinician psychologist, speech therapist, Asociația Copiilor cu Dizabilități Peretu, patrascuaurelia76@gmail.com

"Speech therapy intervention for children with autism - evaluation, methods, results"

Pătrașcu, Aurelia, Association Children with Disabilities Peretu,

Dr. Eleonora Luca, scientific researcher gr. II, "Francisc I. Rainer" Institute of Anthropology, eleonluca@yahoo.com

"Biomedical and social aspects in anthropological expertises for research of filiation"

Luca, Eleonora¹, Petrescu, Monica¹, Mircea Șt. Ciuhuța¹

¹"Francisc I. Rainer" Institute of Anthropology

15.00-15.15 Break

15.15 - 16.45 Scientific presentations - Session III

Monica Petrescu, scientific researcher gr. III, "Francisc I. Rainer" Institute of Anthropology, monicapetrescu20032002@yahoo.ca

"Lifestyle risk factors for breast cancer: a social perspective"

Petrescu, Monica¹, Turcu, Suzana¹, Petre, Lăcrămioara¹, Luca, Eleonora¹, Glavce, Cristiana¹,

¹"Francisc I. Rainer" Institute of Anthropology

Dr. Petre Lăcrămioara, scientific researcher gr. III, "Francisc I. Rainer" Institute of Anthropology, lacramioara.petre@yahoo.com

"Impact of Covid-19 pandemic on mental health of autistic children"

Petre, Lăcrămioara¹, Stan, Cristina¹, Milici, Nicoleta¹, Neagu, Alexandra¹,

¹"Francisc I. Rainer" Institute of Anthropology, Social Medicine Laboratory

Dr. Cristina Stan, scientific researcher gr. III, "Francisc I. Rainer" Institute of Anthropology, cristinabest2004@yahoo.com

"Changes in the family paradigm in today's society"

Stan, Cristina, "Francisc I. Rainer" Institute of Anthropology, Social Medicine Laboratory

Aurelia Pătrașcu, clinician psychologist, speech therapist, Association Children with Disabilities Peretu, patrascuaurelia76@gmail.com

"The importance of family involvement in the therapy of the autistic child"

Pătrașcu, Aurelia¹, Petre, Lăcrămioara²

¹Association Children with Disabilities Peretu

²"Francisc I. Rainer" Institute of Anthropology, Social Medicine Laboratory

16.45-17.00 Workshop closing speech

Book of abstracts

The quality of life for people with chronic diseases

Gănescu, Radu, Coalition of Patients Organizations with Chronic Diseases from Romania (COPAC) , copac@copac.ro

Chronic and long-lasting diseases often require long and costly treatment for society. These are the leading causes of overall and premature mortality and those affected struggle daily with medical and social problems little known to the general public.

The quality of life for people with chronic conditions depends on access to medical services, access to psychological services, finding a job, access to accessible transportation and facilities, and combating discrimination related to illness and medical costs.

In Romania, in recent years, no studies have been carried out to show the level of discrimination or other problems that people suffering from chronic diseases encounter. In a study carried out in 2015, it is shown that the most important problems faced by a patient suffering from chronic diseases in Romania are limited access to appropriate treatment (47.11%) and limited access to medical services (16.33 %).

Keywords: quality of life, chronic diseases, services

The impact of HIV infection on social life

Petre, Iulian, The National Union of Organizations of People Affected by HIV/AIDS (UNOPA), iulian.petre@unopa.ro

There are currently between 38.4 million and 43.8 million people living with HIV/AIDS worldwide, according to the latest UNAIDS report.

Irrational fear towards PLHIV, negative/judgmental attitudes, unfair treatment, discriminatory laws and policies are the factors that affect the quality of life of people living with HIV. Stigma and discrimination is not only found in the medical context, but also spills over into the educational environment, the workplace, the judicial system, community, family and humanitarian emergency services.

An IRES study in partnership with CNCD conducted in 2018 shows that 96% of Romanians would not accept a person with HIV/AIDS as their friend, relative, living together, living on the same street or in Romania.

We will talk extensively in this presentation about the factors that affect the social life of people living with HIV/AIDS both in Romania and in the world.

Key words: HIV/AIDS, social, discrimination, stigma

Feeding disorders and health in autistic children

Petre, Lăcrămioara, Francisc I. Rainer” Institute of Anthropology, Social Medicine Laboratory, lacramioara.petre@yahoo.com

About 1 in 54 children has been identified with ASC according to estimates from CDC’s Autism and Developmental Disabilities Monitoring (ADDM) Network using DSM 5 in USA. Autism is a developmental disorder characterized by marked impairment of social interaction, communication, and restrictive patterns of stereotypical behavior. The incidence of feeding disorders among autistic children has been increasing in the last decade.

Most common feeding disorders are: hyper-selectivity, food refusal, vomiting, inability to swallow or chew and non-discrimination. The consequences on health of feeding disorders are multiple: body weight loss, medical issues, feeding psychological trauma, psychological development delay, and low school performance.

In this paper, we want to highlight the link between feeding disorders and autistic symptoms severity and their impact on the health of the children.

Keywords: autism, feeding disorders, health

Allergies as a social phenomenon

David, Gabriela, primary doctor in allergology and clinical immunology,
RomGer Med, medic.alergolog@yahoo.ro

Allergic reactions have been documented since ancient Greece and Rome, but the modern era of allergies began in 1819, when "hay fever" was described. Since then, several types of allergic reactions are known. Studies show that the most common allergies are respiratory, between 1% and 20% of children being diagnosed with asthma and approximately 20% of adults diagnosed with allergic rhinitis. Food, contact and drug allergies also occupy an important role in the hierarchy of types of allergies reported and diagnosed by specialists.

Considering the wide variety of stimuli with allergic potential, the various ways of manifestation of an allergic condition, the diverse and complex mechanisms of sensitization, as well as the measures to avoid, treat or replace the respective allergen, with an impact on the individual's quality of life, we will try to show that we can talk about allergies as a real social phenomenon.

Keywords: allergy, social, quality of life

The MINI semi-structured interview guide, a tool for highlighting the social behavior of subjects with bronchial asthma

Ciuhuța, Mircea Ștefan, Institutul de Antropologie "Francisc I. Rainer",
ciuhutamed2003@yahoo.com

The semi-structured qualitative interview guide MINI, with its name being the acronym for "McGill Illness Narrative Interview", was developed by the school of medical anthropology at McGill University in Montreal, Canada, to highlight the reasoning patterns of patients through which they create their narratives about the disease they suffer from, in an attempt to understand their own suffering and seek help for its treatment.

Although the questions in the guide focus on aspects such as illness experience (illness experience), symptom attribution (symptom attribution), help seeking (help seeking) and treatment adherence (treatment adherence), the wider aim of the interview is to show the whole illness experiences of the subjects reflected in the illness narratives. Thus, the last section, entitled "Impact on life", aims to highlight the way in which illness and suffering affect both the biological and social abilities of the individual.

For the past 12 years, we have used the MINI interview to discover the illness experience of patients diagnosed with asthma. From the 23 interviews conducted so far, a series of social behaviors closely related to the health status of the subjects, before and after the onset of the disease, were isolated. In the following we will present some characteristics of these behaviors.

Keywords: MINI semi-structured qualitative interview, illness narratives, social behaviors, bronchial asthma

Alcohol consumption among a sample of Bucharest teenagers

Milici, Nicoleta¹, Neagu, Alexandra¹, Petre, Lăcrămioara¹, Stan, Cristina¹,

¹"Francisc I. Rainer" Institute of Anthropology, Social Medicine
Laboratory

nicoletamilici@yahoo.fr

Nutritional choices have a profound influence on short- and long-term health. Only two other lifestyle factors have a similar impact: smoking and excessive alcohol consumption. The school-family relationship is weak, especially after primary school, which increases the vulnerability of adolescents to risky behaviors, especially when peer group exerts a negative influence.

Unfortunately, figures and studies are eloquent: young people are drinking more and more, and earlier, from the age of 13 or 14! The earlier alcohol consumption occurs, the greater the risk of addiction. People who start drinking before reaching 15 years old are four times more likely to develop alcoholism than those who start in their 20.

Objective: This study aimed to investigate alcohol consumption among teenagers from Bucharest.

Sample: 398 adolescents (199 girls and 199 boys) from the urban area, aged 14 to 19 years.

Methodology: The study was conducted based on 41 items from a face-to-face omnibus questionnaire that concerned the type of drink consumed, frequency, and knowledge regarding the risks involved in alcohol consumption.

Results and conclusion: Most teenagers (58%) drink with the gang and in the family (30.4%), and alcohol is generally consumed on different occasions (61.46%) or weekly (22.41%). Regarding the detrimental effects of alcohol, boys mainly referred to the long-term consequences on their own body (unspecified diseases, cirrhosis, mental disorders) while the girls incriminated especially the immediate effects and the affecting social behavior (violence, indecent behavior, anger, indiscretion).

Key words: adolescents, alcohol consumption, and risk factors.

Autism in adults: psychodiagnostic, evaluation and therapeutic intervention

Hint, Simona, Association Institute for Experimental Psychology
Promotion, hint_simona@yahoo.com

Recently, there is a lot of interest in children with autism spectrum disorder, but little is said about the autistic adults who exist or when the children diagnosed now will become adults. A recent UK study reports a 1.1% prevalence of adults with autism spectrum disorder.

Lately, a lot of people are diagnosed with autism in adulthood, because either their symptomatology in childhood was not very obvious, or they masked it better and with a lot of effort, they went unnoticed. Testing, diagnosing and counseling adults with autism diagnosed in adulthood is much more difficult. Depression, anxiety, a deficit in theory of mind or executive function are often associated with autism and are therefore difficult to separate in diagnosis.

In this presentation we will discuss all this and how the social life of adults with autism is affected.

Keywords: autism, adult, diagnosis

Stress - predictor of evolution or disease?

Stan, Cristina¹, Petre, Lăcrămioara¹, Neagu, Alexandra¹, Milici, Nicoleta¹, cristinabest2004@yahoo.com

¹Francisc I. Rainer" Institute of Anthtropology, Social Medicine Laboratory

In the last 20 years, medical research aimed at identifying the reasons for the alarming increase of autoimmune diseases, degenerative diseases, cancer or rheumatoid arthritis has identified a common factor: stress. Starting from the research of Hans Selye who introduced the term *stress* into the medical lexicon to describe the body's non-specific response to any external stimulus, the research focused on studying the patient's emotional life, relational background and the way of coping to chronic stress.

Selye identified that stress mostly affects three types of tissues, which were later identified as being directly influenced by the functioning of the HPA, a major neuroendocrine system that regulates responses to stress, being the part of the body

that coordinates processes of adaptation to the environment. If chronic stress activates specific mechanisms over long periods of time, it would lead to irreparable diseases of some important tissues.

Keywords: stress, HPA, stimulus, adaptation

The influence of the Covid-19 pandemic on food consumption patterns

Neagu, Alexandra¹, Milici, Nicoleta¹, Stan, Cristina¹, Petre, Lăcrămioara¹, alexandra_elena.neagu@yahoo.com

¹Francisc I. Rainer” Institute of Anthropology

Both the infection with the SARS-CoV-2 virus and the measures imposed by the authorities to combat its spread have caused serious disruptions to supply chains. The restrictions on the transport of goods and labor force, as well as the outbreaks in various production and distribution sectors have significantly reduced the available supply. This phenomenon, together with the restrictions on the time interval and the distance at which people could shop, but also with the uncertainty regarding the evolution of the pandemic and the fear of illness and quarantine, generated an increase in purchasing and stockpiling behaviors, especially for basic foods (flour, cornmeal, rice, pasta, biscuits, canned food, bottled water). For specialists, these panic purchases were not new, but something also encountered in case of natural calamities such as hurricanes or earthquakes. They are a distress coping mechanism (fear, deep anxiety, sense of threat to survival) intended to restore some degree of control. Predictably, stockpiling behavior led to the artificial creation of crises, such as that of fresh yeast.

Dependence on foreign labor and imported goods, difficulties in ensuring safe health conditions for employees/business continuity, and difficult adaptation to changes in market demand quickly proved to be vulnerabilities of food systems. Their highly variable ability to respond to new challenges was the starting point for discussions on the need to implement decentralization and sustainability measures at all levels (local, regional, national, and global).

For consumers, the prolongation of the health crisis with periodic increases in the incidence of cases, working from home, economic constraints (loss of job or inconsistency of income), or health-related considerations determined the change of the entire relationship with food: how much was invested in food (a higher percentage

of the household income) what was bought (less perishable foods, packaged products/perceived as more hygienic, healthier foods or simply products that ensure survival), from where (from stores that managed to provide decent flows and pick-up or delivery services at domicile), how it was purchased (when it was possible online), how it was prepared (based on old or new habits of home-cooking), where and with whom it was eaten (at home, with the family, not in town, not in the canteen), how much was wasted (less than before the pandemic).

In the present stage of the pandemic, with only a few restrictive measures remaining in use, we can also assess which of the trends recorded during the lockdown and the first waves have the potential to become long-lasting behaviors.

Keywords: Covid-19 pandemic; food consumption patterns; panic shopping; food chain.

The importance of compassion for engaging in pro-social behaviors

Stroe-Mățăuan, Andreea, Individual Psychology Office Andreea Stroe-Mățăuan,
andreeamatauan@gmail.com

Empathy has long been considered an essential element for engaging in pro-social behaviors. But the findings are contradictory, sometimes empathy can be associated with too strong a connection to the suffering of others, which leads to the avoidance of pro-social behaviors.

Stevens & Taber's analysis indicates the need for another component for engaging in pro-social behaviors. Along with empathy, their research points to the importance of compassion. We will explore in this paper the model proposed by the two authors, with an emphasis on compassion and self-compassion as skills that can be learned.

Keywords: empathy, compassion, pro-social, learning

Speech therapy intervention for children with autism - evaluation, methods, results

Pătrașcu, Aurelia, Association Children with Disabilities Peretu,
patrascuaurelia76@gmail.com

Autism is a lifelong condition characterized by stereotyped behaviors and difficulties in social communication. Social communication is a very important aspect in the integration and development of the individual in society. The difficulties at this level, encountered to a very large extent in people with autism, prevent all the therapeutic and medical interventions that the individual needs for an optimal recovery.

Speech therapy intervention is necessary and improves the ability to communicate and respond to therapy, adapt to the environment and social integration. We will briefly present speech therapy evaluation methods, the most important intervention techniques and how the results can be quantified.

Keywords: speech therapy, autism, intervention

Biomedical and social aspects in anthropological expertises for research of filiation

Luca, Eleonora¹, Petrescu, Monica¹, Mircea Șt. Ciuhuța¹
eleonluca@yahoo.com

¹Francisc I. Rainer” Institute of Anthtropolgy

The anthropological expertise of filiation research (paternity/maternity) represents a complex, biomedical and legal research with an important social resonance.

These presumptive value examinations were carried out before 1990 by the Institute of Anthropology in addition to the serological and dermatoglyphic examinations of the Medico-legal Institute.

But our investigations were not limited to the recording of data regarding the phenotypes of metric, morphological characters, etc., they were extended to a series of aspects related to family data and biomedical and social aspects by using the questionnaire method and data processing through statistical methods with a and with two variables, the calculation of weighted averages, Bravais-Pearson linear correlations, significance tests: the place of origin, the marital status of the partners, the age of the subjects at the date of the examination, the age difference between the

partners, the age of the subjects at the birth of the child, the level of education, the profession of the partners, and the matrimonial assortment.

We specify that, ethically and deontologically, the legal and legislative regulations regarding the preservation of professional secrecy and the use of the studied material for communications and scientific works were respected long after the final solution of each case of the 137 paternity research expertises carried out between 1990 and 1998 .

Key words: filiation, presumption, matrimonial assortment, anthropological expertise

Lifestyle risk factors for breast cancer: a social perspective

Petrescu, Monica¹, Turcu, Suzana¹, Petre, Lăcrămioara¹, Luca, Eleonora¹, Glavce, Cristiana¹, monicapetrescu20032002@yahoo.ca

¹Francisc I. Rainer” Institute of Anthtropolgy

Breast cancer is one of the most common cancers in women worldwide and 1.67 million new cases are diagnosed per year worldwide. Most breast cancer occurs in women and the number of cases is 100 times higher in women than that in men.

The World Health Organization (WHO) defines a risk factor as ‘any attribute, characteristic or exposure of an individual that increases the likelihood of developing a disease or injury’. Obesity, smoking, alcohol, diet, lack of physical activity and menopausal hormone therapy are among the most important risk factors.

We will review the most important risk factors related to lifestyle from a social perspective.

Keywords: breast cancer, risk factors, lifestyle

Impact of Covid-19 pandemic on mental health of autistic children

Petre, Lăcrămioara¹, Stan, Cristina¹, Milici, Nicoleta¹, Neagu, Alexandra¹, lacramioara.petre@yahoo.com

¹Francisc I. Rainer” Institute of Anthtropolgy, Social Medicine Laboratory

The global public health crisis caused by COVID-19 has lasted longer than many of us would have hoped and expected. Autistic children are known for having stereotypical behaviors, routines, comorbidities, and need for support, therapy and

education. In the pandemic conditions, all the changes and the new rules of behavior and health management have put pressure on children and their parents. Therefore, their stress and anxiety level rose and a lot of medical, behavioral, and mental problems were generated.

Several scientific studies show that among autistic adolescents and children, anxiety, depression and suicidal tendencies risk level rose and the consequences of the pandemic period stress are still present.

In this paper, we will highlight the impact of the Covid-19 pandemic period on autistic children and their psychological, mental, and health issues.

Keywords: autism, mental health, Covid-19 pandemic

Changes in the family paradigm in today's society

Stan, Cristina, Francisc I. Rainer" Institute of Anthtropolgy, Social
Medicine Laboratory, cristinabest2004@yahoo.com

The 21st century is facing a great demographic problem, although these days the world's population has exceeded the limit of 8 billion inhabitants. The Western world is concerned about the aging of the population in recent decades that will affect economically and socially the next generations.

According to the data recorded by the *National Institute of Statistics*, during the last 10 years (2012-2021), the evolution of the number births underwent a series of changes, culminating in a significant decrease in the last year analyzed compared to the first year of the analyzed decade (10, 13%). This decrease is worryingly correlated with the annual increase in the number of deceased persons, the difference between the first and last year of the analyzed period being 7.62%. (INS, 2022)

In addition to the generally valid reasons worldwide (cross-border migration, the health crisis caused by COVID-19), we sought to identify the national context and the existence of specific reasons that led to a decrease in the birth rate. The Romanian society is still facing an increased migration from the rural to the urban environment, something that led to the change of the family paradigm and to a new classification of priorities in the relations between the members. On the other hand, the style of education focused on the emotional development of the child and the abandonment of

some traditional ideas that encouraged a much more restrictive and obedient model of education, led to the impossibility of parents to think at a large family.

Key words: birth rate, demographics, parenting, family

The importance of family involvement in the therapy of the autistic child

Pătrașcu, Aurelia¹, Petre, Lăcrămioara², patrascuaurelia76@gmail.com

¹Association Children with Disabilities Peretu

² Francisc I. Rainer” Institute of Anthtropolgy, Social Medicine
Laboratory

Autism is a neurodevelopmental disorder that affects an increasing number of children. Some studies show that 1 in 54 children is diagnosed with autism in the US.

Therapeutic interventions for children with autism are complex, cover multiple areas of development and are adapted to the level and capabilities of each child. However, studies show that the role of the family in the child's recovery is essential, whether it helps the child by creating an appropriate educational environment, continuing the work of therapists, or offering new and different alternatives and learning opportunities.

We will present two case studies to highlight the importance of family involvement in child therapy.

Case 1: T.D., 5 years and 2 months at the time of the study, who was doing well initially, showing progress in several areas of development. After the birth of a younger brother, the mother's involvement in therapy decreased and the child experienced significant regressions.

Case 2: P. G., 4 years old at the time of the study, had a good and constant evolution throughout the 4 years of monitoring, the mother constantly getting involved in his therapy and successfully continuing the therapeutic programs recommended by the specialists.

Key words: family, intervention, autism